

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

روح و روان صدمه دیده افغانستان

امکان گفتگوهای رودر رو با مخالفان مسلح
راه دشوار زمینه سازی چنین مذاکرات

امیدواری‌ها بی درجهت رفع شک و تردیدها
خروج یا عدم خروج نظامیان خارجی؟
حل و فصل مشکلات با ایالات متحده
گام‌های استوار و مؤثر

قبل از همه و بجای زمینه چینی‌هایی در مورد، بمثابه سر آغاز کلام باید یادآور شد که روز جمعه ۹ ماه دسامبر سال رو ان، نشست در شهر مسکو با اشتراک نماینده‌های شورای عالی صلح افغانستان (گرچه هیأت نمایندگی جانب افغانستان، نه بمثابه هیأت بلند رتبه دولتی، چنانچه دیگران انتظار داشتند) و "طالب"‌ها بمنظور آغاز فعالیت‌های مقدماتی در عرصه حل و فصل صلح آمیز قضایای کشور، سازماندهی گردید. گرچه و با وجود آنکه مذاکرات و گفتگوهای مستقیم میان نمایندگان دولت افغانستان و "طالب"‌ها بعید بنظر می‌رسد، شرکت‌کننده‌های نشست یاد شده از تصامیم و فیصله‌های متخذه در ختم کار آن راضی بنظر می‌رسیدند. جانب "طالب"‌ها در این نشست ابراز داشتند که "قضیه باید با امریکایی‌ها حل و فصل گردد." یعنی بنظر آنها نخست از همه، موضوع دستیابی به توافق عملی بمنظور خروج قوت‌های نظامی خارجی از اراضی افغانستان، عمده‌ترین مسأله قابل بحث پنداشته می‌شود. باید یادآور شد که هموطنان ما به نشست یاد شده چشم دوخته و نتایج ماموس و سازنده‌ای را از آن انتظار داشتند. بگفته رئیس هیأت نمایندگی روسیه، آنها منتظر سفر نماینده‌های باصلاحیت دولت افغانستان به مسکو جهت شرکت در نشست یاد شده بودند. اما هیأتی به نمایندگی از شو رای عالی صلح بمثابه نماینده‌های غیررسمی جانب افغانی در کار نشست متذکره شرکت ورزیدند، چه شورای عالی صلح، یک شورای مشورتی پنداشته شده که بمنظور فراهم سازی زمینه تماس با مخالفان مسلح تأسیس گردیده است. اما نحوه کار و چگونگی طرح مسایل مربوط در نشست متذکره بگفته شرکت‌کننده‌های آن، امیدواری‌ها در جهت دسترس به اهداف مطروحه را بیس از هر موقع دیگر تقویت می‌نماید.

مسأله‌ای که به "طالب"‌ها ارتباط می‌گیرد، از جمله یکی هم اینکه در نشست مسکو نماینده‌های دفتر سیاسی آنها در دوحه حضور بهم رسانیدند. برخی از کارشناسان ادعا می‌ورزند که دفتر قطر نمی‌تواند از همه "طالب"‌ها نمایندگی نموده و از آدرس آنها سخن گوید. با این وجود، وظایف و مسوولیت‌های دیپلماتیک گروه یاد شده را سازمان متذکره انجام می‌دهد. در ختم کار نشست مسکو، "طالب"‌ها از صحبت با خبرنگاران ابا ورزیدند. اما با وجود آنهمه، جو نشست متذکره و نحوه صحبت میان شرکت‌کننده‌ها در نوع خود، بازگویی اتمسفر موجود حاکم مذاکرات یاد شده محسوب می‌گردید. یکی از شرکت‌کننده‌های نشست یاد شده اظهار داشت که این نخستین بار است که ما همدیگر خویش را در آغوش گرفته‌ایم و اما نباید فراموش نمود که چندین مراتبه با "طالب"‌ها در کشورهای مختلف و در زمان‌های متعددی باهم دیدارهایی داشته‌ایم، اما اکنون این امیدواری موجود می‌باشد که نشست و گفتگوهای حاضر بگونه سازنده و ثمربخشی بکارش ادامه دهد. نامبرده همچنان اضافه نمود که "طالب"‌ها جزیی از مردم و اهالی کشور ما می‌باشند."

نماینده جانب افغانی همچنان اظهار داشت که کابل آماده است تا در هر کشور و هر زمانی که لازم باشد با "طالب"‌ها

درمورد تأمین صلح پایدار در کشور به بحث و مذاکره مستقیم بپردازد. جانب هیأت شورای عالی صلح همچنان علاوه نمود که کابل به طرح های پیشنهادی گردهمایی های مسکو، واشنگتن و تاشکند موافقت کاملش را ابراز نموده و از کلیه اقدامات خالصانه ای که بمنظور ایجاد صلح در کشور جنگ زده ما صورت می گیرد، پشتیبانی و حمایت همه جانبه ای بعمل می آورد.

حاجی محمد سهیل شاهین، یکی دیگر از شرکت کنندگان نشست مسکو طی مصاحبه ای افزود که هدف عمده "طالب" ها، مذاکرات مستقیم با ایالات متحده و خروج قوت های نظامی آن کشور از افغانستان می باشد. نامبرده همچنان اظهار داشت که "طالب" ها دوماً در دوحه با دیپلمات های امریکایی ملاقات نموده و اما از نشست مسکو راضی بنظر می رسند. وی همچنان اضافه نمود که نشست مسکو جنبه سازنده ای داشت، سایر شرکت کننده ها نقاط نظر شانرا بمنظور حل و فصل صلح آمیز قضایای کشور ما با صراحت اعلام نمودند.

اما بگفته یکی از شرکت کنندگان نشست متذکره، "طالب" ها ایالات متحده را مورد تهدید قرار داده اظهار داشتند که اگر کشور اخیر الذکر به پیشنهاد های آنها، بویژه در خصوص مذاکرات مستقیم با آنها و خروج قوت های نظامی امریکایی و بویژه به طرح های پیشنهادی آنها بمنظور حل و فصل سیاسی بحران کنونی افغانستان، وقعی نگذارد، آنها مسأله نزدیکی با روسیه را در دستور کار خویش قرار خواهند داد.

در اینمورد قابل یادآوری می باشد که وسایل اطلاعات جمعی ایالات متحده، سیاست خارجی روسیه در خصوص مسایل کشور ما را مورد بحث قرار داده و یادآوری شونده که در حال حاضر، متأسفانه از حاکمیت و نظارت دولت مرکزی بر گل قلمرو کشور نمی توان سخن گفت. محلاتی از کشور توسط "طالب" ها اداره و رهبری می گردد. در بخش های شمال کشور نیز داعش بیش از هر زمان دیگر ریشه دوانیده و گسترش می یابد.

روزنامه واشنگتن پست طی مقاله ای نوشت که روسیه اکنون، بصورت قطع ورودش به عرصه سیاست جهانی را به رخ همگان کشید.

اگر بگونه مجدد به مذاکرات و گفت و شنود های گردهمایی مسکو بپردازیم، باید یادآور شد که وزیر امور خارجه روسیه هم با هیأت نمایندگی افغانستان و هم با نماینده های اعزامی "طالب" ها بصورت جداگانه ای در زمینه های مورد نظریه بحث و گفتگو پرداخت. ناظران، نشست متذکره را بگونه ای، فوق العاده ارزیابی نمودند.

نباید فراموش خاطر ما گردد که همه باین واقعیت آگاه بوده و باین موضوع کاملن واقف اند که ایالات متحده یا قادر به استقرار صلح و امنیت در کشور ما نمی باشد، یا اداره واشنگتن و رهبری آن کشور در مورد، نیز از نبود و فقدان اراده سیاسی رنج می برد.

همچنان این مسأله مشخص شده که نشست مسکو، مسأله آمادگی بمنظور گشودن گره موجود قضایای کشور را بیش از هر زمان دیگر در دستور کارش قرار داده تا در دستیابی به اهداف یاد شده با هر شخصیت و هر سازمان مؤثر و مطرح تماس حاصل نموده و گفتگو های سازنده ای را در مورد راه اندازی نماید.

قابل تذکر می باشد با وجود آنکه دولت افغانستان از فرستادن نماینده های رسمی اش به نشست یاد شده اباً و رزید، اما این مسأله را خاطر نشان نمود که نشست مشورتی مسکو بمنظور حل و فصل قضایای کشور، تداوم حاصل خواهد نمود. همچنان در نشست مسکو نه تنها وزیر امور خارجه روسیه، بلکه نمایندگان سیاست خارجی کشورهای پاکستان، چین، هند و ایران نیز سخنرانی نمودند. اما مقام های رسمی ایالات متحده در قبال نشست یاد شده واکنش بیمارگونه ای از خود تبارز دادند.

مسایل و موضوعات یاد شده، بگونه کلی بازتاب دهنده نکات نظروفشده طرز افکار عده ای در مورد اوضاع کشور ما بود که در فوق مطرح بحث قرار داده شد. اینک نظر عده ای در غرب در مورد ایفای نقش روسیه بمثابه داور درگیری های کشور ما و ورود آن کشور در بازی های ژئوپولیتیک منطقه، مورد غورو بررسی قرار داده می شود: قبل از همه باید یادآور شد که این نخستین بار بود که نماینده های جرگه عالی صلح و هیأتی از "طالب" ها بمنظور مذاکره و گفتگو در مورد صلح در کشور به رایزنی مشغول گردیدند. این گفتگوها بدون توافق به برگزاری و شرکت در گفتگو های مستقیم میان نماینده های حاکمیت سیاسی کشور و "طالب" ها به پایان رسید. نمایندگان شورای عالی صلح و "طالب" ها در این امر به ایجاد ساختار معین دولتی افغانستان بمنظور ادامه مذاکرات به توافق نایل گردیدند.

محمد عباس ستانکزی بمثابه سخنگوی "طالب"ها اظهارداشت که: "طی بحث های کنونی درمورد مذاکرات مستقیم به بحث ومذاکره پرداخته نشد" آنها به این امر تأکید ورزیدند که حاکمیت کنونی افغانستان را برسمیت نشناخته وبدینتر تیب، آنها با چنین حاکمیتی که نزد آنها رسمیت ندارد، به مذاکره وگفتگو نخواهند پرداخت.

جانب "طالب"ها یادآورگردیدند که با توجه به اینکه تقاضای آنها خروج قوت های نظامی خارجی از افغانستان بمثا به عمده ترین و اساسی ترین شرط تأمین صلح در افغانستان محسوب می گردد، طرف های مورد نظر، به ابتکار روسیه بمنظور مذاکره وتبادل نظر پیرامون مسایل صلح و ایجاد زمینه های مصالحه به مسکو دعوت شده بودند، اما در نشست یادشده به هدف معین ومشخصی که همانا تدویرو سازماندهی مذاکرات مستقیم میان نماینده های حاکمیت سیاسی کشور و "طالب"ها می باشد، به نتیجه وتصمیم نهایی نایل نگردیدند.

نباید فراموش نمود که گشایش و افتتاح چنین نشست ها در نوع خود که از طریق تلاش های مشترک آغاز گردید، بمثابه صفحه جدیدی در تاریخ افغانستان محسوب می گردد. چنین احساس می گردید که حضور نماینده های یک سازما ن دولتی افغانی و "طالب"ها به گشایش و آغاز بکار مذاکرات مستقیم میان طرفین مساعدت خواهد نمود. چنانچه قبیلن یاد آوری بعمل آمد، این نخستین بار بود که "طالب"ها نماینده های شان را بمذاکرات صلح اینچنینی اعزام نمودند. نماینده ایالات متحده نیز در نشست متذکره بمثابه ناظر شرکت ورزید.

جانب روسیه از دولت های ایالات متحده، هند، ایران، چین، پاکستان و پنج کشور آسیای مرکزی غرض شرکت در کار جلسه یادشده دعوت بعمل آورده بود.

ایالات متحده اعلام نمود که نماینده ای از سفارت آن کشور در مسکو بمثابه ناظر در کار جلسه یادشده شرکت میورزد. قابل یاددهانی پنداشته می شود که رابرت پلادینو معاون سخنگوی وزارت امور خارجه ایالات متحده ابراز داشت که: "همه کشورها از امر مذاکرات مستقیم میان دولت افغانستان و "طالب"ها بمنظور ختم جنگ در کشور باید پشتیبانی بعمل آورند." نامبرده ادامه داده افزود که هیچ دولت ویا حکومتی نمی تواند در مذاکرات مستقیم با "طالب"ها، جایگزین حکو مت افغانستان گردد.

همچنان قرار است کنفرانسی با شرکت وزرای امور خارجه عده ای از کشورها در امور مسایل کشور ما تحت سرپرستی سازمان ملل بتاریخ های ۲۷ و ۲۸ ماه نوامبر سال روان در ژنیوتدویر یابد. سرویس مطبوعاتی وزارت امور خارجه ایالات متحده اعلام نمود که نماینده های بیشتر از ۶۰ کشور در کار کنفرانس متذکره شرکت خواهند ورزید.

شورای عالی صلح نیز آمادگی اش را جهت شرکت در مذاکرات مستقیم ورو در رو و بدون هیچگونه پیش شرطی با "طالب"ها ابراز نمود. اما "طالب"ها برخواسته های شان مبنی بر خروج نظامیان خارجی، آنها قبل از مذاکرات، پافشاری نمودند.

قابل تذکر پنداشته می شود که طی هفته جاری، خلمی خلیلزاد نماینده ویژه ایالات متحده برای افغانستان در ابوظبی با نماینده های افغانستان، امارات متحده عربی وعربستان در مورد روند صلح گفتگو نموده و به توافقاتی نیز نایل گردیده اند. تصور بر این است که خلیل زاد در ادامه دیدار هایش، با نماینده های "طالب"ها، بار دیگر در قطر ملاقات نماید.

شورای عالی صلح کشور از تلاش ها بمنظور شکل گیری یک نهاد تازه برای تصمیمگیری در روند صلح سخن می گوید، نهادی که شورای عالی صلح هم عضوان خواهد بود وهمچنان در آن نماینده های حکومت، "طالب"ها، احزاب سیاسی ومردم شامل بوده واما کشورهای خارجی در این نهاد نقش نظارتی خواهند داشت.

در این اواخر گزارش هایی به نشر رسیده که واشنگتن بمنظور صلح در کشور، گزینه به تأخیر افتیدن انتخابات ریاست جمهوری افغانستان را نیز تحت بررسی قرار داده است.